

Datum van : 11/06/2013
inontvangstneming

Zaak C-247/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

3 mei 2013

Verwijzende rechter:

Landgericht Wiesbaden (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 april 2013

Verzoekende partij:

Rudolf Reznicek

Verwerende partij:

Helleense Republiek

Landgericht Wiesbaden

Wiesbaden, 16 april 2013

Vijfde civiele kamer

(omissis)

Beschikking

In de zaak van

Rudolf Reznicek, (omissis) Adendorf,

verzoeker

(omissis)

tegen

Helleense Republiek, (omissis)

verweerster

heeft de vijfde civiele kamer (omissis) op 16 april 2013 beslist:

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag van uitlegging van [Unierecht]:

„Moet artikel 1 van verordening (EG) nr. 1393/2007 van de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken, aldus worden uitgelegd dat een beroep dat een verwerver van obligaties – die door verweerster waren uitgegeven en die werden bewaard op de effectenrekening van verzoeker bij Gries und Heissel Bankiers AG – die het door verweerster eind februari 2012 voorgelegde aanbod tot omwisseling van die obligaties niet heeft aanvaard, heeft ingesteld ter verkrijging van schadevergoeding ter hoogte van het verschil in waarde **[Or. 2]** als gevolg van de op maart 2012 desalniettemin uitgevoerde en voor hem economisch nadelige omwisseling van zijn obligaties, dient te worden aangemerkt als een „burgerlijke of handelszaak” in de zin van de verordening?”

Feiten:

Met het onderhavige beroep vordert verzoeker van de Helleense Republiek betaling van een bedrag van 8 025 EUR, vermeerderd met rente.

Verzoeker stelt dat hij door verweerster uitgegeven obligaties met het ISIN-nummer GR 0124018525 en een nominale waarde van 15 000 EUR van laatstgenoemde had verworven. Verweerster had de obligaties op de effectenrekening van verzoeker bij Gries und Heissel Bankiers AG in Duitsland gedeponeerd.

Eind februari 2012 heeft verweerster aan de eigenaren van voornoemde obligaties via de rekeningbeherende banken een omwisselingsaanbod voorgelegd. Dit aanbod was samengesteld uit in totaal vier onderdelen en voorzag in de omwisseling van die obligaties tegen andere obligaties, waarvan, naast verdere wijzigingen, het nominale bedrag met 53,5 % was verminderd en die een langere looptijd hadden.

In haar 166 bladzijden tellend Engelstalig informatiememorandum voert verweerster aan dat was voorzien in de levering van andere effecten in ruil voor de door de investeerders actief te verrichten uitdrukkelijke overdracht („tender”) van de litigieuze obligaties. Een loutere overeenstemming en/of de inschrijving van bijvoorbeeld een formele blokkade was niet voldoende om dit aanbod te aanvaarden. Anders zou een uitdrukkelijke aanbiedingsverklaring met opgave van het ISIN-nummer en de nominale waarde van de obligaties niet nodig zijn.

Op bladzijde 2 van het door verzoeker overgelegde omwisselingsaanbod valt te lezen:

„Indien wij na het verstrijken van deze termijn geen instructies van u hebben ontvangen, zullen wij in deze aangelegenheid geen stappen ondernemen en uw obligatieportefeuille ongewijzigd laten.”

Verzoeker heeft het aanbod niet aanvaard en geen overeenkomstige aanbiedingsverklaring afgegeven via instructies aan de rekeningbeherende bank.

In maart 2012 heeft verweerster desalniettemin de obligaties tegen de wil van verzoeker van diens rekening afgehaald en de aanvankelijk op vrijwillige basis voorziene omwisseling zodanig uitgevoerd dat op de rekening van verzoeker 24 verschillende andere effecten werden ingeboekt. De ingeboekte obligaties hadden niet alleen een voor verzoeker nadelige coupure, maar waren ook aan nadelige voorwaarden onderworpen. Ten dele hadden zij niet eens verweerster als uitgever. In ieder geval vertegenwoordigden de effecten een met minstens 53,5 % verminderd uitbetalingsrecht.

Ook het onverwijld protest van de rekeninghouder heeft verweerster niet belet de inhoud van de in Duitsland beheerde effectenrekening van de investeerder en de daarop bewaarde effecten rechtstreeks te wijzigen. **[Or. 3]**

Overeenkomstig de – als voorbeeld aangevoerde – mededeling van een rekeningbeherende bank, ging het bij de gedwongen uitboeking van de effecten van de effectenrekeningen om een „kapitaalmaatregel” zonder mogelijkheid van medewerking voor de bezitters van de effecten. Dit berust duidelijk op de aanname dat eigenaren van obligaties nadelige „besluiten” van de uitgever van de obligaties – evenals bijvoorbeeld eigenaren van aandelen in geval van een aandelensplitsing door de uitgever van de aandelen – dienen te accepteren.

Verzoeker is van mening dat een dergelijke voorstelling van zaken niet alleen voorbij gaat aan de principiële verschillen tussen eigen vermogen en vreemd vermogen. Zij miskent ook de juridische aard van de obligatie, waarmee de uitgever op basis van geëmitteerde effecten jegens de desbetreffende eigenaren een verplichting aangaat. Dat verweerster zich niet zonder meer door een eigenmachtige opneming van de effecten aan haar verplichting kon onttrekken, blijkt uit het in de door verweerster zelf oorspronkelijk voorziene vrijwillige omwisselingsprocedure. Ook verweerster is er derhalve oorspronkelijk van uitgegaan dat de door haar uitgegeven effecten zakenrechtelijk alleen de eigenaren van de obligaties toekomen.

Verweerster werd verzocht om uiterlijk 12 juni 2012 de door haar eigenmachtig en tegen de wil van verzoeker uitgeboekte effecten terug te geven. Verweerster heeft aan dit verzoek geen gevolg gegeven.

Verzoeker is van mening dat hij in plaats van de oorspronkelijke rechten op heruitgave van de effecten overeenkomstig de §§ 869, 861, 858 en 985 BGB [Bürgerliches Gesetzbuch, Duits burgerlijk wetboek] thans krachtens de §§ 280, lid 3, en 281 BGB aanspraak maakt op een schadevergoeding ter hoogte van het verschil tussen het nominale bedrag van de oorspronkelijke obligaties en de daadwerkelijk ingeboekte effecten. Obligaties moeten, net als andere effecten, worden behandeld als zaken in de zin van de §§ 854 e.v. BGB, wat ook duidelijk wordt uit de verstrekking van de ISIN-nummers. De technische omzetting door elektronische boekingen verandert daar niets aan. Door de boekingen en de overeenkomstige mededelingen aan de rekeninghouders werd een gelijkwaardige rechtsschijn opgewekt met betrekking tot een zaak, zodat ten minste een analoge toepassing van de §§ 280, lid 3, en 281 BGB aangewezen is.

Het percentage betreft alleen de nominale waarde, zodat de eigenmachtige omwisseling van de effecten voor verzoeker een schade opleverde van ten minste 8 025 EUR. In feite is de schade groter, aangezien er ook voor het overige sprake was van verslechterde voorwaarden (bijvoorbeeld looptijdverlenging, afronding). Verzoeker behoudt zich zoverre het recht voor van invordering van een beduidend hoger bedrag.

Het Bundesamt für Justiz heeft in het kader van een verzoek om betekening van het beroep twijfels of het beroep kan worden gekwalificeerd als een burgerlijke zaak, en het verdere verloop van de procedure afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat het Landgericht zich eerst uitspreekt over de vraag of er sprake is van een burgerlijke zaak.

Het Landgericht heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof van Justitie verzocht om een prejudiciële beslissing over de in de aanhef geformuleerde vraag.

Motivering:

Voor de vraag of de betekening kan worden verricht krachtens verordening nr. 1393/2007 is beslissend of het gaat om een „burgerlijke of handelszaak” in de zin van de verordening, en niet om een publiekrechtelijk geschil, dat ingevolge artikel 1, lid 1, tweede zin, van deze verordening uitdrukkelijk is uitgezonderd van de werkingssfeer daarvan.**[Or. 4]**

Om deze vraag te beantwoorden, moet worden nagegaan of in het kader van de uitlegging van de verordening de kwalificatie van het geschil als burgerlijke zaak afhangt van de juridische aard van hetgeen als grondslag van het beroep is aangevoerd, dan wel van datgene wat het zwaartepunt van het rechtsgeding vormt. De grondslag waarop verzoeker zijn beroep doet steunen is, als zakenrechtelijke grondslag, van burgerlijke aard. Het zwaartepunt van het geding is evenwel de vraag of verweerster gerechtigd was om in te grijpen in het eigendomsrecht van

verzoeker op de obligaties, en in hoeverre zij zich met betrekking tot in Duitsland bewaarde effecten kan beroepen op overheidsmaatregelen.

Het Hof heeft nog deze vraag nog niet beantwoord. De juiste uitlegging van artikel 1 is in deze gevallen niet evident.

Dat de verordening „administratieve zaken [en zaken betreffende de] aansprakelijkheid van de staat voor handelingen [...] bij de uitoefening van het overheidsgezag” uitdrukkelijk uitzondert van haar werkingssfeer, doet het Landgericht neigen tot de opvatting dat er geen sprake is van een burgerlijk rechtsgeding. Bij de in deze zaak beslissende beoordeling van de rechtsgeldigheid en rechtmatigheid van overheidshandelingen moet er rekening mee worden gehouden dat de burgerlijke rechter een grotere afstand tot de feiten in acht neemt.

(omissis)